

14.12.2020

Tampereen kaupunginvaltuustolle

Kalevankankaan joukkohaudan uhrien nimeäminen osana kulttuuripääkaupunkihakua

Tampereen ja ympäristökuntien hakemus Euroopan kulttuuripääkaupungiksi osoittaa syvällistä ymmärrystä kulttuurista ja kaupungin historiallisista juurista. Haku nivoo lukuisia toimia yhteen yhdenvertaisuuden pääkaupunki -teemalla. Haun suomenkielisessä esittelyssä sisällissotaan ja sen seurauksiin viitataan muun muassa näin: ” Sisällissodan taisteluista tasa-arvon tavoittelijaksi nousseella kaupungilla on historialliset ansionsa yhdenvertaisuuden pääkaupungiksi”. Englanninkielisessä hakukirjassa vallankumous-sanalla viitataan paitsi kaupungissa tapahtuneisiin teollisiin ja teknologisiin vallankumouksiin myös sisällissotaan. Osana haun kattokäsitteen ”Quality by Equality” kuvaamista vallankumouksesta todetaan hakukirjassa näin:

A city of equality, by historical necessity, has faced various revolutions. Our history of revolutions ranges from the Civil War of 1918 to different industrial and technological revolutions – and it certainly includes the struggle for social equality such as manifested through education. The theme of revolutions is urgent today, as democracy and equality are being challenged in Europe. We need to understand how revolutions can be constructive, and we want to make them happen now.

Sisällissodanaikainen, tuhansien uhrien nimetön joukkohauta on luo ristiriitaisen varjon Tampereen hakemukselle kulttuuripääkaupungiksi. Nimetön joukkohauta on ristiriidassa myös nykyeurooppalaisten käytäntöjen kanssa. Sisällissotien uhrien tunnistaminen on ollut merkittävä osa rauhan rakentamista muun muassa entisen Jugoslavian alueen sisällissodissa. Uhrien tunnistamisessa on ollut mukana myös suomalaisia, kansainvälisesti arvostettuja asiantuntijoita.

Vuosien varrella aloitteita nimien lisäämiseksi on tehty useitakin. Viimeksi aloite on tehty vuonna 2013. Tuolloin tavoitteena oli nimien saaminen muistomerkkiin vuoteen 2018 mennessä, jolloin sodan alkamisesta tuli kuluneeksi sata vuotta. Muualla Suomessa ja Pirkanmaalla moniin muistomerkkeihin uhrien nimiä onkin lisätty. Tampereella, joka oli yksi sisällissodan keskeisiä tapahtumapaikkoja, nimien lisääminen ei kuitenkaan ole edennyt. Nimien lisäämättömyyttä on perusteltu paitsi taloudellisilla syillä myös uhrien kattavan nimiluettelon puuttumisella ja nimitaulujen lisäämisen vaikutuksella muistomerkin taiteelliseen arvoon. Kalevankankaan joukkohaudan noin 2700 uhrin nimiä on saatu selville Suomen sotasurmat -projektin yhteydessä. Sittenkin uhrien nimiä on selvitetty lisää. Täydellisen nimilistan puuttuminen tai muistomerkin taiteellinen arvo eivät kuitenkaan ole sellaisia esteitä, etteikö niitä voisi voittaa.

Nimetön joukkohauta on häpeätahra, jollaista ei voine Euroopan kulttuuripääkaupungiksi pyrkivän Tampereen sydämessä olla. Hakemuksen arvioitsijat ovat tulossa Tampereelle ensi vuonna. Me allekirjoittaneet Tampereen kaupunginvaltuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy pikaisiin toimiin, jotta Kalevankankaan muistomerkkiin saadaan lisättyä uhrien nimet mahdollisimman nopeasti.

Sinikka Torkkola

Kokouksen aikana alotteen Kalevankankaan joukkohaudan uhrien nimeäminen osana kulttuuripääkaupunkihakua allekirjoittivat lisäksi seuraavat valtuutetut:

Mikko Aaltonen

Ulla-Leena Alppi

Milka Hanhela

Minna Minkkinen

Noora Tapio

Riitta Ollila

Petri Siuro

Ilkka Porttikivi

Johanna Loukaskorpi

Pekka Salmi

Henri Backman

Tiina Elovaara

Ulla Kampman

Merve Caglayan

Anne Liimola

Yt

Sinikka Torkkola